

Сва пролећна путовања преко туристичких агенција планирана за реализацију до 15. маја раније су отказана због ванредног стања у великом броју европских држава, а велико је питање шта ће бити и са летовањима, која су највећим делом или у целости већ исплаћена.

Туристичке агенције тренутно не раде, али одговарају на мејлове забринутих путника. Две породице из Београда своје одморе за јун исплатили су раније – једни су зимус издвојили 1.000 евра за летовање у Алањи, други 300 евра за апартман у Неа Врасни у Грчкој, које су уплатили још прошлог новембра.

Први су у агенцији добили информацију да због ванредног стања за сва путовања после 15. маја у овом тренутку „не постоји реалан начин сагледавања услова реализације, промене термина или евентуалног отказивања аранжмана“, те да ће тек након овог периода имати више информација а на основу препоруке СЗО.

Другима је кратко одговорено да поступају у складу са препорукама УУТА, а уз молбу да имају разумевања и стрпљења добили су да потпишу и формулар о сагласности за одложено путовање.

Агенције у оба ова, али и осталим случајевима неће вратити новац, али ће им бити понуђен ваучер у вредности уплаћеног летовања који ће моћи да искористе у наредних годину дана или, како за Данас каже директор Националне асоцијације туристичких агенција (УУТА) Александар Сеничић, до краја наредне туристичке сезоне.

„За цело лето, а ту мислим на јун, јул, август и септембар имамо 230.000 до 240.000 уплаћених аранжмана, од тога је неких 100.000 уплаћено у целости, остали делимично. Минимум 70 до 80 одсто од тога већ је плаћено страним партнерима“, истиче Сеничић.

Он напомиње да формално-правно постоји основа да се новац врати путницима, али да је ванредно стање свуда и да су ово околности које се никада нису десиле.

„Покушавамо сви да нађемо модел у ком ни путници ни агенције, ни хотелијери не би били оштећени, јер свима је ванредна ситуација. Идеја је да они који су планирали пут на пролеће то промене за аранжман током лета или што ће бити модел за све, да добију вредносни ваучер у износу који су уплатили“, каже директор УУТА.

Они би тај новац могли да искористе, како каже, у року од годину дана, али ће тај период можда бити продужен до краја следеће сезоне.

У случају пролећних путовања, агенције би сада, како каже, могле да врате путницима тек неких 10 одсто, јер су сва та путовања унапред плаћена, плаћени су страним партнерима сви трошкови унапред, те је модел са ваучерима много боље решење.

„Исто је и са аранжманима за лето, уплатили смо велики део аконтација, нарочито за оне фирст минуте понуде. Како путник уплати све, агенције даље уплаћују својим партнерима у иностранству, тако да је већ сада 80 до 100 милиона евра уплаћено на разним дестинацијама по Европи“, наглашава Сеничић.

Он каже да је модел са ваучерима YUTA предложила још почетком марта, а да су слично урадиле готово све земље Западне Европе. Немачку издваја као пример добре праксе.

„У Немачкој су пре три дана донели одлуку да ван снаге ставе све директиве ЕУ по питању пакет аранжмана и заштите потрошача. Донели су Уредбу којом се управо ово са ваучерима ставља као једини могући модел јер они би требало да исплате 4,5 милијарди евра путницима, што је потпуно неизводљиво. Они ће понудити ваучере који могу да се користе до краја 2021. и само у случају да неко не искористи у том периоду ваучер, моћи ће почетком 2022. да затражи повраћај новца“, истиче Сеничић.

Он појашњава даље да ће ваучери у Немачкој бити двоструко осигурани – једно је осигурање од инсолвентности, а друго оно којим ће држава додатно реосигурати то осигурање од инсолвентности.

„Ми то не можемо да обећамо, али верујем да можемо у договору са државом да нађемо најбоље решење. Ваучери би требало да важе за све агенције у Србији, ми тражимо од државе да то подржи и већ имамо њихову начелну сагласност, само треба да пронађемо начин да се то правно уобличи“, истиче Сеничић.

Екскурзије на чекању

Каква је судбина новца које су родитељи у ратама плаћали за екскурзије и даље се не зна, а представници Националне асоцијације туристичких агенција YUTA чекају састанак са надлежним у Министарству просвете како би решили бар део недоумица.

Александар Сеничић за Данас демантује информацију која се појавила у појединим медијима да ће „ученицима осмог и четвртог разреда средње школе новац бити надокнађен кроз ваучере које ће моћи да искористе у хотелу за који су уплаћивали рате“.

Сеничић каже да ваучери остају као опција ако туристичке агенције не буду у могућности да обештете родитеље, али да родитељи неће бити условљени да иду у смештај предвиђен за извођење екскурзије већ ће ваучере моћи да искористе за летовање или неко друго путовање у наредних годину дана.

– Требало би да имамо састанак са Министарством просвете, али га они стално одлажу. Неке школе су хтеле да пусте менице агенција, што би тек изазвало хаос и довело агенције у блокаду. Због тога смо замолили Министарство, ако већ немају сада времена за састанак, да обавесте школе да сачекају до краја ванредног стања, да почнемо нормално да радимо и заједнички нађемо решење. Агенције тренутно не раде и тешко да би успеле да врате новац родитељима – истиче Сеничић.

Наводи и пример да су одређене школе прикупљале новац за екскурзије у ратама од септембра и да су га чувале на својим рачунима са идејом да га овог месеца пребаце агенцијама, за путовања која су планирана за април.

– Постоји оправдана бојазан да ће школе извршити поврат новца родитељима и да ће агенција имати штету, јер је од свог новца уплатила резервацију смештаја. Ако се то деси, агенција има право по закону да тужи школу и наплати стварне трошкове који су доказиви – каже Сеничић, напомињући да нема информацију да ли је нека школа то урадила.

(Данас)